ความเป็นมาขององค์กร

1.1 การก่อตั้งโรงพยาบาลหญิง และกลุ่มงานจักษุวิทยา

เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2494 คณะรัฐมนตรีในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม มีมติให้ก่อตั้งโรงพยาบาลแห่งใหม่เพื่อเป็นโรงพยาบาลเฉพาะสตรีและเด็กแห่งแรกของประเทศไทย ขึ้นที่บริเวณอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ นายแพทย์เสม พริ้งพวงแก้วได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้อำนวยการท่านแรกอย่างเป็นทางการ และเมื่อปี พ.ศ. 2496 มีการก่อตั้งแผนก ตา หู คอ จมูก โดยมี อ.พญ.ตระการ เป็นหัวหน้าแผนกจักษุวิทยาท่านแรก

ปี พ.ศ. 2520 โรงพยาบาลราชวิถีได้รับการรับรองให้เป็นสถานที่ฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทางสาขาจักษุจากแพทยสภา นับเป็นสถาบันฝึกอบรมลำดับที่ 5 ของประเทศ

ปี พ.ศ. 2529 อธิบดีกรมการแพทย์ ได้ทำพิธีเปิดห้องตรวจผู้ป่วยนอกจักษุวิทยาอย่างเป็นทางการ ประกอบด้วยห้องตรวจตาห้องวัดสายตา ห้องประกอบแว่น ห้องคอนแทคเลนส์ ห้องตรวจและฝึกกล้ามเนื้อตา ห้องตรวจจอตาห้องเลเซอร์ ห้องผ่าตัดเล็ก ห้องประชุมและสำนักงานจักษุวิทยา ซึ่งนับเป็นกลุ่มงานจักษุวิทยาอย่างสมบูรณ์จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2555 จึงได้มีการทุบอาคารผู้ป่วยนอกรวมทั้งห้องตรวจจักษุวิทยา และสำนักงานของกลุ่มงานทิ้ง เพื่อสร้างอาคารศูนย์การแพทย์ราชวิถี สูง 25 ชั้น คาดว่าจะเสร็จพร้อมให้บริการภายในปี พ.ศ. 2562

1.2 โครงการสำคัญที่ผ่านมา

1.2.1) การอบรมระยะสั้นโรคจอตา สำหรับจักษุแพทย์โรงพยาบาลศูนย์

ปี พ.ศ. 2531 กรมการแพทย์ ทบวงมหาวิทยาลัย และสมาคมจักษุแพทย์แห่งประเทศไทย โดยการสนับสนุนของ Canadian International Development Agency (CIDA) Canadian National Institute for the Blind (CNIB) และ ORBIS New York ได้เริ่มโครงการอบรมระยะสั้นให้กับจักษุแพทย์ใน รพ.ศูนย์จากจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ ให้สามารถผ่าตัดรักษาโรคจอตาได้โดยมี นพ.ณรงค์ สดุดี อธิบดีกรมการแพทย์ เป็นประธานโครงการ อ.พญ. โสมสราญ วัฒนโชติ จากโรงพยาบาลราชวิถี เป็นกรรมการและเลขานุการและมี Prof. Clive Mortimer จาก University of Toronto เป็นหัวหน้าโครงการจากแคนาดา มีอาจารย์จักษุวิทยาจากแคนาดา และ มหาวิทยาลัยต่างๆ ในประเทศไทย ร่วมเป็นวิทยากร โครงการนี้

ช่วยให้จักษุแพทย์ในรพ.ศูนย์ต่างๆ ซึ่งครั้งนั้นยังไม่มีการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านต่อยอดเฉพาะทางในประเทศ มีความมั่นใจในการผ่าตัดรักษาโรคจอตา และยังทำให้การฝึกอบรมโรคจอตาในประเทศไทยเติบโตอย่างต่อเนื่อง การมีจักษุแพทย์จากแคนาดาจำนวนมากเดินทางมาให้มีการอบรมจักษุแพทย์ในประเทศไทย ทำให้จักษุแพทย์ไทยจำนวนหนึ่ง ได้เดินทางไปรับการฝึกอบรมเฉพาะทางด้านต่างๆ ไม่จำกัดเฉพาะโรคจอตา เพิ่มเติมที่แคนาดา รวมทั้งอาจารย์ในกลุ่มงานจักษุของราชวิถี ซึ่งหลังจากการฝึกอบรมที่แคนาดา ได้กลับมาพัฒนาทำให้งานด้านโรคจอตาของ รพ. ราชวิถีเติบโตมีจำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

1.2.2) การฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน จักษุแพทย์ต่อยอดด้านจอตา ต้อหิน และกระจกตา

กลุ่มงานจักษุวิทยา ฯ ได้เปิดฝึกอบรมหลักสูตรแพทย์ประจำบ้านจักษุวิทยา มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 โดยมี อ.นพ. สมาน จังตระกูลเป็นแพทย์ประจำบ้านท่านแรก จนถึงปัจจุบันโรงพยาบาลราชวิถีได้ผลิตจักษุแพทย์เพื่อดูแลรักษาโรคตามาแล้ว 152 ท่าน

จากการเติบโตอย่างต่อเนื่องของขอบข่ายงานการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคจอตา ทำให้ในปี พ.ศ. 2543 กลุ่มงานจักษุ ฯ ได้เปิดการฝึกอบรมจักษุแพทย์ต่อยอดด้านจอตาขึ้น นับเป็นหนึ่งในสถาบันลำดับแรก ๆของประเทศที่มีการฝึกอบรมด้านนี้ จนกระทั่งถึงปัจจุบัน รพ. ราชวิถีผลิตจักษุแพทย์เพื่อดูแลรักษาผู้ป่วยโรคจอตาของประเทศมาแล้วกว่า 40 ท่าน นอกจากนี้ กลุ่มงานจักษุ ฯ ยังเปิดอบรมจักษุแพทย์ต่อยอดด้านต้อหินตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 โดยจวบจนถึงปัจจุบัน ได้ผลิตจักษุแพทย์ด้านต้อหินมาแล้วกว่า 30 ท่าน และกลุ่มงานจักษุ ฯ ได้เปิดอบรมจักษุแพทย์ต่อยอดด้านกระจกตาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 โดยจวบจนถึงปัจจุบัน ได้ผลิตจักษุแพทย์ด้านกระจกตามาแล้ว 5 ท่าน

1.2.3) โครงการป้องกันตาบอดจากโรคเบาหวาน

งานจอตา รพ.ราชวิถีได้ร่วมกับงานถ่ายทอดและประเมินเทคโนโลยีทางการแพทย์ของกรมการแพทย์ ริเริ่มการนำกล้องถ่ายภาพจอตาระบบดิจิตอล มาใช้แก้ปัญหาตาบอดที่เกิดจากโรคเบาหวาน ซึ่งเดิมเป็นสาเหตุอันดับสองของประเทศ รองจากต้องกระจก โครงการดังกล่าวได้รับการทำวิจัย และพัฒนาปรับปรุง จนกลายเป็นโครงการต้นแบบระดับประเทศ โดยสามารถทำให้ผู้ป่วยเบาหวานทั่วประเทศจำนวนมากกว่า 3 ล้านคนเข้าถึง

การตรวจตา ลดภาระการคัดกรองโรคจอตาเหตุเบาหวานของจักษุแพทย์ ทำให้จักษุแพทย์มีเวลาให้การดูแลรักษาปัญหาตาบอดจากสาเหตุอื่น อีกทั้งยังส่งผลให้อัตราการตาบอดจากโรคเบาหวานของประเทศลดลง ทำให้โครงการนี้ของ รพ. ราชวิถีและกรมการแพทย์ ได้รับรางวัล Public Service Award จากสหประชาชาติ ในปี พ.ศ. 2556 ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่โครงการทางจักษุวิทยา ได้รับรางวัลนี้ และ ศ.คลินิก นพ.ไพศาล ร่วมวิบูลย์สุข ผู้เป็นกำลังสำคัญของ รพ. ราชวิถีและกรมการแพทย์ในการลดอัตราตาบอดจากโรคเบาหวานของประเทศไทย ได้รับรางวัล Sasakawa Health Prize จากองค์การอนามัยโลก ในปี พ.ศ. 2565

1.3 อนาคตของกลุ่มงาน

ในปัจจุบัน อาคารศูนย์การแพทย์ราชวิถี ได้เปิดให้บริการในปี พ.ศ. 2562 ซึ่งทำให้กลุ่มงานจักษุวิทยา ฯ มีห้องตรวจตาที่ทันสมัย รวมถึงห้องตรวจจำนวน 20 ห้อง พร้อมอุปกรณ์พิเศษ และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่างๆ ของจักษุวิทยาครบทุกสาขา ห้องผ่าตัดใหญ่จำนวน 4 ห้อง พร้อมกล้องผ่าตัด และเครื่องมือผ่าตัดตาอย่างครบถ้วน โดยกลุ่มงานจักษุวิทยา ฯ จะตอบสนองวิสัยทัศน์ของ รพ.ในการเป็นองค์กรนำด้านสุขภาพที่สำคัญของชาติ และมุ่งมั่นสู่การเป็นศูนย์การแพทย์ชั้นนำระดับนานาชาติ คู่ขนานไปกับการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศในด้านต่างๆ นำโดยศูนย์ความเป็นเลิศทางด้านจอตา (COE Retina) และมีแผนที่จะพัฒนาศูนย์เปลี่ยนถ่ายกระจกตาอย่างครบวงจร รวมทั้งมีแผนเปิดรับการฝึกจักษุแพทย์ต่อยอดในทุกสาขา โดยสาขาต่อไปที่จะเปิดฝึกอบรมคือ สาขาจักษุวิทยาเด็กและตาเข มีแผนการพัฒนาอาจารย์ไปเรียนต่อเพื่อเป็นจักษุแพทย์เฉพาะด้านมะเร็งตา และด้านสายตาเลือนราง และมีแผนการรับอาจารย์ใหม่อย่างเป็นระบบ โดยให้บรรจุเข้าในระบบราชการอย่างโปร่งใสและเป็นไปตามลำดับการเข้าทำงานจริงที่ชัดเจน เพื่อให้ครอบคลุมการพัฒนาศักยภาพของจักษุวิทยาทุกสาขาในลำดับต่อไป